

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Pripisane su plama tiskaju po 6...

Komu list neodlože na vrijeme, noka to javi odgovorništvu u otvorenju plama, za koje se ne plaća...

NAŠA SLOGA

Izlazi svakog četvrtka na članaka. Dopisi su novčadaju ako se i...

Poučni, gospodarski i politički list.

"Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari". Nar. Pos.

Obćinski izbori u Roču.

U buzetakom sudbenom kotaru, uz buzetakom mjestnu obćinu još je jedna, i to je ročka.

Ona je jedna najmanjih u Istri. Broji blizu 3000 stanovnikah, a sastoji iz dviju župah ili plovanih, ročka i dolanjoška.

I sad imena mnogih u samom Roču kažu hrvatstvo njihovo, i govore hrvatski. Nogo duk vladajući zadnjih godinah po mjestanoh Istro znašao je...

A ipak je imala obćina do sada i ima još sad talijanske službene lice. Poglavlivo ljudi su protivnici naroda i jezika, govorena u oiojoj obćini.

Bivalo je i jest podpora od drugud, a naši ljudi ili su se malo brinuli za obćinoto stvari, ili su se davali sad ovako sad onako pravariti.

Ovih danah imadu se i tamo obaviti obćinski izbori. Sudeć po vijesti, priobćenoj u predposljednjom broju našega lista, mislamo, da su naši pogledali, i da želo biti svoji u svojoj kući.

Svaki kućni gospodar valja da čini računo o svojih dohodoh i potrošoh i ob onom, što ima u najbližoj budućnosti primiti i potrošiti. Koji tako neradi, taj propada.

A koj je uzrok, da se događaju nećuvene stvari u zadnje doba u Roču, ili bar kako je moguće, da neima oblasti, koja bi jih započela, ili bar nastojala, da se krivo kazna.

Tamo se je, nijo tomu davno, razbijalo prozoro na župnoj kući, izpred nje se je valilo i odnašalo sjedala. Tamo se prod koji mjesec danah poptioni i obećavali upravo divljakškolsku sobu i učiteljev stan.

prozoro učiteljevo odielo i druge predmete.

To su proizvodi kulture noko lileko, to je barbarstvo, na koje se već neki i u Poroču tuže. To su činovi radi kojih neki obćinari ročki nobi htjeli na nijedan način iz Roča biti.

A nek ne mislo, da neće bit napostovani kaošto su to kod svakih drugih izborah bili.

Poznata biola vrana iz južna Istro, da je već u velikom tjadnu doniala Judin novao za mideoju, za lov ljudih.

Sjetite se obćinari ročki, što se sa je radilo kod predjašnjih izborah; kako se je obćivalo i vodjako i osto i drugo; kako se je psovalo i što se je govorilo proti vašoj gospodi župnikom, kako se je napajalo, najidalo izborniko, kako se je u obćo lovilo ljude.

Spomenite se toga, pak pomislite, što ste od onda od noiku gospoda dobra imali. A spomenite se također, da sa riba u mrožu ili na ulofu, ptiou na ver; uno i pod labore, miši na mišnjake love, a da nijo dostojno ćovjoku, da se i on dade loviti na jedan način.

Čovjek ina dužu, ima savjest, kad njoga noima odlučivati nit koim moga, nit litar vina, nit srobnjake. Čovjek pozvan, da vrši svojo državljansko pravo, da izabira muže, koji će se brinuti za njegovu obćinoto dobro, taj ćovjek mora raditi po svojoj duži, po svojoj savjesti, po svojom svejodnoćanju. Inačo nijo vriedan ni dostojan imena ćovjoka.

Obćinari ročki! Ugledajte se u vašu najbližu braću, obćinara buzetako. Dodjite kako i oni u velikom broju k izboru.

Nedajte se progovoriti, pravariti, podkupiti, kako se nisu dali nit oni. Glasujte svi složno za muže vašega povjerenja, kako su to i oni.

Slidite njihov primjor, pak ćete zadovoljiti vašoj najsvetijoj dužnosti, a tad će vam se oriti slava po oielom našem narodu, vam na čast i za vaše dobro.

Kako drugamo tako će stalno i k vam doći politički povjerenik, koj ima nastojati, da se kod izbora zakon vrši, da se po propisih glasuje i da se red uzdrži.

Mi ovim upozorujemo izborniko, noka se k njemu utoku, ako bi njim se što kriva dogodilo. A on će i sam najbolje znati, za što je tamo, i da se izbori poave zakonito, uradno i mirno obave, gdje je politički povjerenik nepristran.

Roćani! Pohrlite na dan izbora svi, koji imate pravo birati, na obćinu i tuj izaberite mužove vaše krvi i vašeg jezika; mužove, koji će vam polagati računo o svemu što primu i potroše. K izborom dakle svi ukupno i složno!

Interpelacija

zastupnika na on. vodu Iv. Nabergoja i drugovah na ministra bogoćovja i nastavu u pitanju obćinskih škola, koja se imadu osnovati u Trstu.

Službeni list za Primorje "Osservatore Triestino" prebio je dno 20. aprila t. g. izvješće o sjednici gradskog zastupstva u Trstu od dno 28. t. g., iz kojeg proizlazi, da je ministar nauko telegramom primorskome namjestniću dno 20. aprila objavio, da će se na obćinskih škola, koja se imadu osnovati u Trstu, uvesti talijanski jezik kao naukovni, to da se kod toga samo o tomu radi, nobi li napreda-umjestno bilo, kad bi se više učopikalci slovonako narodnosti priglasilo na obćinskih škola, da bi se radonaj škola podudavno slovonaki jezik kao naukovzan predmet. Osim toga navidno je iz izvješćah triestinskih listovah, da su triestinsko zastupstvo i trgovacka komora sagurali priuo za osnutje obćinskih škola pod tom pogodbom, ako bude naukovni jezik na toj školi izključivo talijanski.

Obzirom na to, što nomena južno pokrajniko jošte nijedno obćinsko školo, to da se na daleko pinođuju vrlo izdašnih državnih sredstvih osnovati državna obćinska škola u Trstu, da se tim donokti nedostatkni, to da mora radl toga biti pristupn ćm više i širijsvojom pućanstvu u Primorju i susedjnih slovonakih pokrajnih;

obzirom na to, da je poing statistiko pućanstva u Trstu i okolici 88.887 Talijanah i 20.268 Slovenca; u oielom Primorju pako 376.003 Taljana, 109.124 Slovenca i 121.782 Hrvata; to je iz susednih pokrajnih obćinatih prilidčan broj učipnikih slovonako narodnosti; obzirom nadalje na to, da se upravo mođu slovonakim pućanstvom pokazuju darovitost za obćinstvo i velika potreba obćinske poduko; zatim pogledom na to, što bi se uvaženoj uvjeta, stavljenoga po triestinskom gradskom zastupstvu i trgovackoj komori: "da mora biti na toj državnoj obćinskoj školi izključivo talijanski kao naukovni jezik" — ako zamemo u obzir navodeno razmjerno pućanstva — protivilo državnim temeljnim zakonima, a najđ k njih moraju se u pokrajnihah, u kojih pribiva više narodaah, javne škola tako uraditi, da se dudu svakomu od tih narodaah potrebita sredstva za poućazbu u njegovom jeziku;

obzirom napokon na to, što bi podudavnje na obćinskoj školi jedino u talijanskom jeziku bilo sjedno strane školiljivo naukovnim uspjehom, s drugo pako što bi se pravica slovonako pućanstva do obćinske nauke preizvala uvriedljivim načinom, to bi bilo Slovenci i u buduće — ako se poprimi uvjet gradskog zastupstva i trgovacke komore — izključeni od obćinske poduko, to bi bilo proti jasnoj državnoj naredbi ako bi se potalijandvanje slovonakog pućanstva trajno pospješivalo sa vrlo izdašnjim državnim troćkovi, pitaju podpisani:

1. jeli gori spomenuto izvješće triestinskoga službenoga lista istinito, i ako je istinito,

2. da li hoće gospodin ministar nauko opozvati dotolnu naredbu, to državnu obćinsku školu, koja će se osnovati u Trstu, tako uraditi, da bude također slovonakim stanovnikom pristupa?

U Beću, 6. maja 1887.

Iv. Nabergoj i 62 drugu.

Iz carevinskoga vieća.

Kod razprave o predloženu govorilo je jur dosta zastupnikah većino i manjinu carevinskog vieća, no za nas je posebno zanimiv govor slovonakog zastupnika g. Dra. Gregorea, to ga radi toga djelomice priobćujemo našim čitateljom. On reče:

"Zast. Aussoor govorio je o ladji, koja je probušena pa će utonuti. Ta mu je ladja Austrija. Ja sam uvjok ćuo, da je to staro pravilo, da štatori ostavljaju brod kad tone. Nu koliko vidim, to austrijski štatori... (Na lovicu: Tko su ti štatori?)... (Na lovicu: Tko su ti štatori?) Slavoni ili Nlomi? Na doznici: Mir!) Noka kaže, ako ima kurako.

Zast. Pradol: Tko su ti štatori? (Na doznici: Mir!) Noka kaže, ako ima kurako. Zast. Porogor: Kad pravi uvredljive pripodobu, ćovjek ka može pitati. Zast. Tonkli: Vi niste predjednik.

Zast. Gregorea: U ovaj je kući nedavno rećeno bilo, da je dualizam sloćinstvo pođinjeno na jedinstvu državu. Taj je izrav oćtar, ali zgodan. Dualizam je negaćija ravnopravnosti. On stvara dvio tainico, u kojih su Nlomi i Magjuri namjostoini za tamulirano Slovecom. Grof Taaslo nijo stvario dualizam, a nam je o tom razmišljati, da se dualizam odstrani i da se opet uspostavi jedinstvo državu. (Ćujtel! Ćujtel! Na lovicu: Mi južni Slovanci njevjerim amo, da su dani dualizma odbrojeni! Ćujtel! Ćujtel! Na lovicu: I namo se, da do magjarskom šovinizmu dostara kraj biti Zato je samo nužno, da Austrija po drugput podopisati, da Francoska bude potućona, (Ćujtel! Ćujtel! Na lovicu) pa da svoju vlast protegne do Sutanika i da stvori izvjesnostatko upravno područje, koje bi moćno bilo Magjare polianuti.

Zast. Nouwirth: Ta to je program!

Zast. Gregorea: Drugi je uzrok autononija zemaljah sa svojim nepravodnim izborim radom. Taj je izbori red nućelo die i analija, on je uzrok rata svih proti svim. Razstavilo pravdo, neodgovito Ćuhom, da se u njomidće, a Niemsem, će se u ćesko stvori njefojna. Svaka narodnost noka si namu bude sudcom u narodnih pitanjih. Noka se dakle za svaku narodnost stvori posebno upravno područje, pa će tada nastati svadjo. S tega je jedino sredstvo proti vjećnom tvenju narodnosti autonomija. Mi Slovanci težimo za ostvarenjem slovonkog upravnog područja, mi ćemo u zgodan ćar predložiti kući odnosno predlogo. Mi miće željivo svu to više ogranićujemo pa se nućamo, da demo barem ovo imalo postići. Mi stojimo kod svih glasovanjah hrabrije uz vidu nego li svi mamolci. Pa zato ćemo tim odlučnije zalhtievati ono, što u interesu naše narodnosti zalhtievati moramo. Ministar-predjednik rekao je jedanput: "Slavoni nećo doći nitrovati, ćod nepostignu ono, što ih ido". Ja ćolim, da se jednom od rićih predje na ćin. (Odobravanje na doznici.)

DOPISI.

Iz Buzećino. (Naši obćinski izbori). — Izbori naši svršili se. Za nas sjajno kako već je poznato. Zadnjeg dana plamalo je po okolici Buzećinoh poistje zdravo Marijo na stotine krićovah; pjevanju i kilitanju nijo bilo kacija ni konca; a i punim pravom se iz prako 20, vjelo izveć banjih pjevaćah št-pedakih orla po Buzeću i okolici buzećek uz najdućobvjetljie odobrovanje pjesma: "Ćetiri vjeka to je ćista, što bjamu robovi". Volimo punim pravom, kad se pomisli, koliko je naše stranka napasti, grećaje, sploćkah i kućnjah gorkih kao polin morala pretrpjieti prije, nego si je lovo-r-joneom jućnoćo i ćetne ćete okitija. Za danas navesti ćemo, da se znadu ravnati drugo obćino, kako su naši neprijatelji, da naredom što goroga, ćegavo prostrali svoju mrožu, da našo ljudo ulovo. Kad su bili n. pr. na Krasu, govorili su puku, da je sav dolnji kraj buzećaki

